SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #1.2017

6|10

Bli med og hjelp barn og ungdom på flukt

Fargelegg flagget

INNENFOR *ELLER* UTENFOR?

Er du god til å ta med andre når dere leker? Å spørre noen som kjenner seg litt utenfor om de vil bli med, er noe av det viktigste du kan gjøre!

VI VIL HJELPE!

Bli med på Speider-aksjonen 2017!

TA ET MERKE

Å ta speidermerker er gøy !

KROPPSSPRÅK

Hva kan du si uten å bruke ord?

TEMA

DU KAN HA SÅ MANGE VENNER DU VIL
side 6

VI SIER MYE UTEN ORD
side 8

MORO MED MIMELEKEN
side 12

TA ET MERKE
side 14

SAMLE BITTESMÅ TING MED EN VENN ELLER FLERE
side 14

SPEIDERAKSJONEN

OM UGANDA
side 22

JEG HAR SETT AT DET NYTTER
side 24

LAG DEILIG MAT
side 26

OM FRITID OG FREMTID
side 28

FASTE SPALTER

KORTNYTT, side 3
HODEBRY & VITSER, side 16
PREMIEQUIZ, side 20
INFORMASJON, side 31

Mål: F-1, 9, 10

HVA ER DETTE? Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i Småspeiderloggen og i Speiderbasen.

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

EN SPEIDER ER EN GOD VENN

Noe av det beste i verden er å ha en god venn – er du ikke enig? Av og til kan det være fint å være alene, men det blir vi ganske fort lei av. Da er det bra å kunne spørre en venn eller flere om å finne på noe gøy sammen. Har du en bestevenn? Det er ikke alle som har det, men mange har flere gode venner, og det kan være akkurat like bra.

Jeg kjenner en gutt som er ni år og som skal flytte til et helt nytt sted. Han er litt spent på hvordan det blir, og gleder seg kanskje litt, men han gruer seg til å flytte fra vennene sine. Det er ikke noe rart!

Kanskje du har fått en ny jente eller gutt i klassen din? Da kan du jo spørre om hun eller han har lyst til å bli med på speideren. Den som er ny, trenger noen som kan være en god venn, og det kan bli deg!

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

Miljøfyrtårn®
Forbundskontoret til Norges speiderforbund er sertifisert som Miljøfyrtårn.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Design: Løwehjerte
Trykk: 07 Media
Opplag 6-10: 4 660
Omslag: Løwehjerte
Redaksjonen avsluttet: 3.3.2017
Konstit. generalsekretær: Brede Udahl
Speidersjef: May-Britt Roald
Bidragsytere: Silje Kroken, Olav Hopsdal Breistein fra Mediepatruljen

Redaksjonen:
Alexander Vestrum
Anne Cathrine Hyde
Carl-Frederic Salicath
Christian Sangereid
Hanna Mastad
Tove Arntzen

KORTNYTT

TEKST: ALEXANDER VESTRUM, OLAV HOPSDAL BREISTEIN, KIRVIL KAASA

FOTO: BONSAK HAMMERAAS / ÅS AVIS

HYGGELIG Å BESØKE SPEIDERHYTTA

Storfamilien Engebråten var tidligere i vinter innom Trampen speiderhytte i Follo. Der grillet de pølser, skriver Ås Avis.
– Vi er mye på tur. Både små og store i familien samles fra Kroer, Moer og Sjøskogen. Denne gangen tar vi turen i Kroerløypa inn til Trampen, sier mormor Mona Engebråten.
1. Ås speidergruppe driver Trampen, og de serverer vafler og kaffe, i tillegg til å bruke hytta til egne turer.

FOTO: HILDE G. HOELSVEEN

Theodor Myhre Syversen, Åse Maren Hval, Tonje Sund og Magnus Hoelsveen er blant de heldige speiderne som ble trukket ut i Returkartonglotteriet. Lederen i bakgrunnen er Audun Henriksen Hauger.

SKYLL, BRETT OG STAPP LØNTE SEG PÅ JEVNAKER

Gruppeleder i 1. Jevnaker speidergruppe, Kjellaug Olsen, har i mange år skylt, brettet og stappet melkekartonger. – Kjellaug har i alle år har skrevet «Speider Jevnaker» på kartongene som er brettet, og nå fikk vi gladmeldingen fra Grønt Punkt Norge om at vi har vunnet 10 000 kroner, forteller troppsleder Kato Hoelsveen fornøyd til Speideren.

TIPS OSS

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til Speideren, så kanskje det havner i bladet: kirvil.kaasa@speiding.no

FOTO CHARLOTTE GAARDER

Foran fra venstre: Peder Husby og Tobias Bakke Nilsen. Bak fra venstre: Oliver V. Bondeson, Gard Kristian Garder og Sindre B. Kjær.

EKORN FRA TØNSBERG VANT HAIKELIGAEN

For andre år på rad arrangerte KFUK-KFUM-speiderne Haikeligaen gjennom hele 2016, og igjen har NSF-speidere utmerket seg: Patruljen Ekorn fra Tønsberg speidergruppe vant klassen for vandrere. De har gått 340 km til fots og tilbakelagt 65 km med sykkel og kano. Gratulerer! I år er det ingen haikeliga, men det er mange andre gode grunner til å dra på tur!

SPEIDERNE ER BEREDT PÅ ÅDNERAM

Vinterstid sørger rovere fra Rovernes beredskapsgrupper for å være klare til utrykning på basen sin på Ådneram, øverst i Sirdal. Med god trening, og med moderne utstyr, hjelper de skiturister og andre som forulykker eller blir syke i fjellet. Til sommeren samarbeider speiderne med Stavanger Turistforening om betjent drift ved Ådneram. – Vi gleder oss til å slå oss sammen og kunne tilby overnatting og mat til alle tilreisende og besøkende, sier prosjektkoordinator i Rovernes beredskapsgruppe i Rogaland, Ivar Anton Nøttestad.

FOTO: KIRVIL KAASA

MØTER GJERNE TRUMP I HEISEN

Knut Harald Ulland (52) er den nye generalsekretæren i Norges speiderforbund fra 1. april. Når Dagsavisen spør hvem han ville stått fast i en heis med, svarer han slik:

– Donald Trump. Det ville gitt meg en mulighet til å argumentere for at proteksjonisme ikke er veien å gå – tvert imot. Knut Harald har aldri vært speider selv.

– Formålsparagrafen til speideren er å utvikle selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som kan være med å skape en bedre verden for andre. Det vil jeg være med på! sier han.

FOTO: SVEIN LUNDESTAD/HERØYFJERDINGEN

I TELT HVER ENESTE NATT

Tolvåringen Konrad Kvale fra Herøy i Nordland har sovet i telt hver eneste dag siden en leir i august. Mens de fleste andre speiderne lengtet etter ei tørr seng og varme, ville han fortsette å sove i telt, skriver Herøyfjerdingen.

– Jeg har det fint i teltet og sover godt om natta, selv om det til tider har vært dårlig vær. Det er ikke kaldt, og det skyldes nok mye speiderkappa som vi har fått utdelt i speideren, sier Konrad, som er med i Herøy KFUK-KFUM-speidere. Konrad har planer om å sove ute helt fram til sommeren.

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

NORD 2017 GIR MASSIV FLYTRAFIKK

Det ligger an til at 45 ekstra fly skal lande på Bodø lufthavn i forbindelse med landsleiren Nord 2017. Ifølge Avinor er det mange år siden det var snakk om så mange, skriver Avisa Nordland.

– Det er en stor operasjon for lufthavna. Det er selvfølgelig i en periode der det er lite forretningsreisende og mange feriereisende. Slik sett er det gunstig, sier avdelingsleder Roger Henriksen ved Bodø lufthavn. Særlig blir avreisen fra Bodø en utfordring for Avinor. Da går flyene med kortere mellomrom enn før leiren. Det kan bli aktuelt å sende speidere til flyene utenom sikkerhetskontrollen, men det vil flyplassens folk helst unngå.

FOTO: OLAV HOPSDAL BREISTEIN

SKI UTEN SNØ BLE PØLSER I PØLSEBRØD

Selv om mange ønsket seg en skitur i fine snøforhold, ville været noe annet. Skidagen for FANOS-gruppene i Bergen ble ikke helt som planlagt. På grunn av lite snø, ble det rundløype med poster i Hordnesskogen istedenfor.

– Det er jo litt kjipt, men det gjør ingenting at det ikke ble ski, for det er bedre med turdag enn hjemmesitting, mente speiderne. Turen ble avsluttet med pølsegrilling på bål. Det var en våt fornøyelse i fantastiske omgivelser.

FOTO: GUNN HEIDI NAKREM / TRØNDERBLADET

SPEIDERE MED BAMSESYKEHUS

Melhus speidergruppe i Sør-Trøndelag var med da stedets bibliotek arrangerte Kul uke. Speiderne sto for bamsesykehus og tilbød seg å reparere bamser og andre kosedyr som trengte det, ifølge Trønderbladet. Blant annet fikk Synne og Sunniva sjekket kosedyrene sine av speiderne Even og Henrik.

FOTO: BUDBRINGEREN

NICOLAI (21) NY FSK-LEDER

Nicolai Puntervold er valgt til ny leder i Frikirkens Speiderkorps. Han kommer fra Songdalen FSK, Sørlandet krets, og tar over etter Fritjof Strøm. Med sine 21 år er Nicolai den yngste korpslederen noen gang, ifølge Frikirkens blad Budbæreren.

FOTO: NICOLA PLOWMAN

HUNDEKJØRING OG ALPAKKASTELL

Bygdøy Speidergruppe hadde et morsomt kick-off for vårsemesteret med et besøk hos Bergvang Gård i Asker. Her lærte speiderne om dyrestell av blant annet noen mer eksotiske dyr enn på en vanlig gård, nemlig lama og alpakka. Troppen avsluttet besøket med en susende tur rundt jordene med hundeslede!

INNENFOR ELLER UTENFOR?

TEKST OG FOTO: TOVE ARNTZEN

– DU KAN HA SÅ MANGE VENNER DU VIL!

I **HALDEN SPEIDERGRUPPE** prater fem småspeidere om punkt 4 i speider-loven: En speider er en god venn.

– Når vi er på speideren, liker vi å være sammen hele tiden, forteller jentene. Alle er ni år gamle.

Amalie: – På skolen prøver jeg å få så mange jeg kan med på leken, men jeg kan jo ikke leke med alle. Andre prøver ikke å få med flere, og da blir det mange som ikke får være med.

Fra venstre: Småspeiderne Nayfa Nasution, Amalie Sivertsen, Agnes Helene Høyven, Hanna Sofie Øie og Linnea Desiree Olsen er opptatt av å la alle få være med og leke.

Agnes: Det er litt forskjell på skolen og speideren, for her gjør vi så mye sammen, og ingen kjeder seg eller blir alene.

– Linnea: Jeg kjeder meg litt hjemme. Det er ikke gøy å være alene. Alle burde hatt en venn hele tiden. Hun forteller at det ikke er så ofte at gutter og jenter leker sammen, annet enn på speideren.
– Men hvis èn gutt begynner å leke med ei jente, så vil flere være med!

Nayfa er veldig glad for å være speider: – Jeg tror at alle speidere er flinke til å ta med andre i leken.
– Men jeg tror ikke at speidere er flinkere til å bli venn med noen enn andre, sier Hanne Sofie. – Og det er ikke viktigere med venner på speideren enn ellers.

Jentene prater ivrig, og er enige om at det er ekstra viktig å leke med dem som er litt annerledes: – Hvis noen ler av dem som snakker litt rart eller noe, så sier vi at det ikke er lov å gjøre så noen blir lei seg. Så sier vi at ingen skal holdes utenfor, alle skal få være med!

Alma Eriksen Sandoo, Oline Louise Gresvik, Mille Sofie Holen Gaupseth og Eric Vlad Moen liker seg godt på speideren, og tror at speidere er ganske flinke til å tenke på andre.

Hos **FOSSEKALLEN SPEIDERGRUPPE** har fire småspeidere også meninger om vennskap. – Alle på speideren er venner, forteller de. Også de nye.

Alma (9 år): Hvis du får du en venn, som har en venn, som du blir venn med, har du plutselig mange venner! Alma synes det er like viktig å være god venn, uansett om du er på speideren eller et annet sted.

Oline (9 år) foreslår at de kan spørre om å bli venn med dem som er alene, så får alle venner. – Man kan ha 100 bestevenner slår hun fast.

– Nei, sier Eric (9 år), du kan ha så mange du vil. Han forteller at på skolen har de vennebenk, der de som er alene kan sette seg. Det kommer alltid noen som vil leke.
– Den virker bra, den benken.

Mille (8 år) sier hun tenker på å spørre om noen trenger en venn, men hun ser aldri noen som er alene. – Men jeg fikk en ny venn, bare ved å ake mange ganger!
– Jøss, gjorde du det?, ler Alma, som kommer på at hun fikk en venn ved å gi en 'high five.'

– Jeg tenker at alle har mange venner, for de som ikke går på speideren, de går på andre ting, og det er like lett å bli venner overalt.

– På speideren lærer vi å lage mat og knyte knuter, forteller Eric. – Ja, og dessert og å spikke med kniv, smiler Oline. – Alt kan vi lære til andre, så blir vi enda bedre venner.

De synes det er fint med mange speidervenner, og tror at speidere er litt flinkere til å tenke på at alle bør ha gode venner. – Er man en god venn, så får man en god venn.

INNENFOR ELLER UTENFOR

TEKST: KIRVIL KAASA

På de neste sidene handler det om noe av det som betyr aller mest for oss, nemlig det å ha venner og det å være en god venn. Vi har kalt det «Innenfor eller utenfor». Kan du tenke deg hvorfor?

Nesten alle mennesker har opplevd å være ensomme av og til, å ikke ha noen å være sammen med. Da kan vi kjenne oss utenfor. Det kan skje hvis vi har flyttet til et nytt sted eller begynner på en ny fritidsaktivitet. Noen barn har en funksjonshemning som gjør det vanskelig for dem å leke med andre barn. Andre kan være sjenerte og stille. For dem tar det ofte lengre tid å få venner.

Det verste er når noen blir mobbet eller holdt utenfor leken. Det er ikke greit! «Det er meg det er noe galt med», tenker kanskje den som blir plaget, uten å forstå at det ikke er ens egen skyld. Da er det ekstra viktig å ha noen som man trives sammen med.

«En speider er en god venn» heter det i speiderloven. Gode venner hjelper hverandre, har det gøy sammen, trøster hverandre når det trengs, og kan stole på hverandre. Se etter noen som kan trenge en venn som deg! Noe av det beste med vennskap er nemlig at du kan få nye venner hele livet. Det er veldig mange mennesker du ikke har møtt ennå, men som kan bli vennene dine. Det er fint å tenke på!

TEKST OG FOTO: OLAV HOPSDAL BREISTEIN, MEDIEPATRULJEN

V-4,
K-3

VI SIER MYE UTEN ORD

KROPPEN: med bare små bevegelser kan du si noe som andre kan forstå. Det kan være å holde armene i kors, eller se en bestemt retning når noen snakker. Alt dette påvirker hvordan andre forstår oss. Det kalles for kroppsspråk.

Det er nemlig mulig å snakke med kroppen, og kroppsspråket vårt viser ofte mer enn det vi klarer å si med ord. Du kan raskt se om noen er sur, lei seg eller glad, bare ved å se på kroppen.

Kroppsspråk er ofte det som bestemmer om du skal gå bort og snakke med noen du ikke kjenner så godt, eller om det er noen som har lyst til å være sammen med deg.

For eksempel er det ofte at noen ikke tør å si ifra hvis de trenger hjelp, eller hvis det er noe annet som er galt. Da kan vi prøve å se på kroppsspråket hvordan de har det. Det er også veldig lett å se at noen er glad når de smiler og hopper rundt. «Tungen beint i munnen» er det typisk at noen sier hvis de ser at du konsentrerer deg om noe.

TENK PÅ DETTE:

Hvis du hadde vært ny i speideren, hadde du gått bort til dem som har gått der lenge? Hvis du kan se at de har lyst til å bli bedre kjent med deg, er det lettere enn hvis de hadde stått i en liten sirkel for seg selv.

UTENFOR?

Her er det en som ikke har det så bra. Kanskje noen holder han utenfor?

GLAD!

Det er mulig å vise med hele kroppen at man er glad. Det er enda bedre enn å bare smile litt med munnen.

TENK PÅ DETTE:

Det har skjedd noe morsomt, og du vil fortelle det til din beste venn. Tenk hvis han har et slikt kropps-språk som gutten til venstre. Da er det ikke noe gøy å fortelle. Men hvis han ser interessert ut og smiler, er det lett å fortelle om det morsomme.

PRØV SELV:

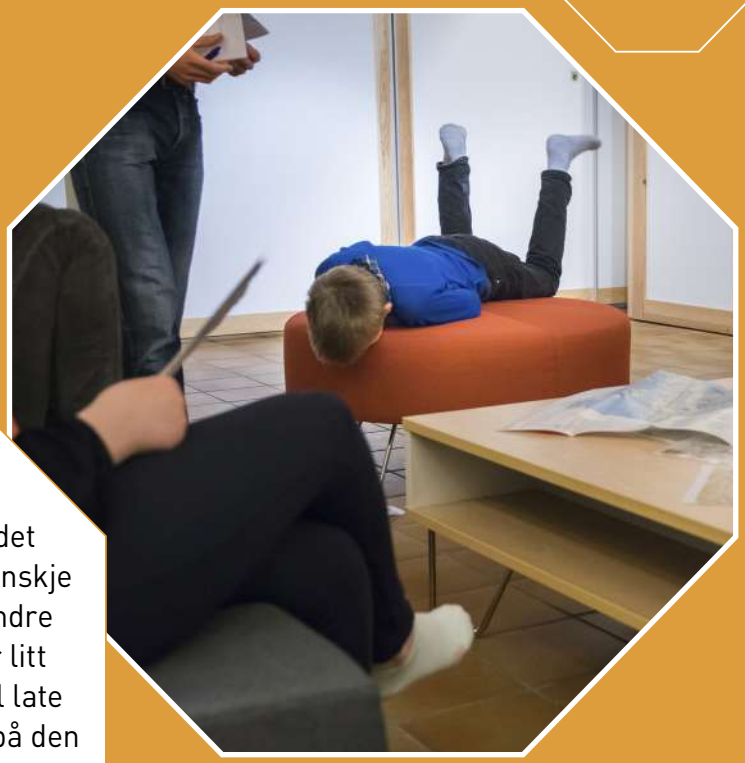
Når du spiser middag, se om du klarer å se på de andre om det er noen som ikke liker maten, eller om det er noen som liker den kjempegodt, selv om de kanskje ikke sier det! Du kan se på ansiktsuttrykket, eller om de plukker på maten før de spiser den.

SMIL :D

TABBE!

Hun klarte å velte søppel-spannet! Hvis du gjør noe ved et uhell, eller hvis du ikke klarer å nå et mål du har satt seg, så kalles det frustrasjon. Noen blir ofte veldig sure når de blir frus-trerte, men ikke alle.

LURT KNEP?

Det er ikke alltid vi synes at det vi holder på med er like gøy. Kanskje han her allerede kan det de andre snakker om, og synes det blir litt kjedelig? Et lite triks hvis du vil late som om du følger med, er å se på den som snakker, selv om du ikke hører etter, og nikke med hodet av og til ...

TEKST: KIRVIL KAASA | FOTO: LARS T. RØRAAS

K-4, 14

MORO MED MIMELEKEN!

På de forrige sidene kan du se nærmere på hvordan vi snakker med kroppen vår. Det gjør vi også når vi mimer. Blir du med på mimeleken?

Å mime er å forklare noe, for eksempel et ord, med kroppen og med grimaser. Det er ikke lov å bruke ord. Det går fint an å være bare to stykker for å mime, men det er morsommere når flere er med. Mimeleken passer for både barn og voksne. Hvem er best til å mime, tro – barn eller voksne?

Alle bytter på å få være den som skal mime. De andre skal gjette hva den som mimer prøver å forklare. Den som mimer, kan finne på noe selv, eller få i oppgave å mime noe. Den som gjetter riktig først, blir den neste som får mime. Hvis det er en som skal være leder for leken, kan den lage lapper eller en liste med ord som skal mimes.
Dere kan også ha en mime-konkurranse: Hvem klarer å gjette riktig flest ganger?

DU KAN MIME TUSENVIS AV FORSKJELLIGE TING, HER ER NOEN FORSLAG:

- En fotballspiller som scorer og blir glad
- Tante Sofie fra Kardemomme by
- En tyv
- Snømann som smelter
- Brannmann på jobb
- En som skal stupe, men som ikke tør
- En snekker som treffer tommelen med hammeren
- En som er mørkredd

INNENFOR ELLER UTENFOR?

TEKST OG FOTO: KIRVIL KAASA

SAMLE BITTESMÅ TING MED EN VENN ELLER FLERE!

Her er en morsom ting å gjøre sammen med tre eller flere venner, både inne og ute. Dessuten er den en fin måte å bli kjent på.

Er dere flere enn to, kan dere ha lag. Du trenger én tom fyrstikkeske per lag. Fyrstikkeskene må være like store.

SLIK GJØR DERE:

Hvert lag får utdelt en tom fyrstikkeske. Konkurransen går ut på å samle flest mulig forskjellige ting i fyrstikkesken på en bestemt tid, for eksempel ti minutter. Når tiden er ute, skal fyrstikkesken kunne lukkes igjen. Hvis den ikke kan det, må dere ta ut noe.

Så samler lagene seg. Hvert lag viser fram og forteller de andre hva de har puttet i esken. Det laget med flest forskjellige ting, vinner.

Konkurransen kan gjøres vanskeligere gjennom å bestemme hvor det er lov å samle ting, hva slags type ting som skal i esken, eller for eksempel at alle tingene skal være røde eller grønne.

Denne aktiviteten, og mange andre, finner du på **speiderbasen.no.**

V-7,
L-5

TA ET MERKE

TEKST: ANNE CATHRINE HYDE OG KIRVIL KAASA| ILLUSTRASJON: MORTEN LØWE

FORDYPNIN

GOD TØRN

Har du hørt om god tørn? Det er ikke så vanlig ord, men det brukes i speideren og er det samme som å gjøre en god gjerning, å hjelpe til, uten å få lønn for det. Du som er småspeider kan ta et merke som heter God tørn.

Han som startet speideren for mer enn hundre år siden, Robert Baden Powell, sa at speidere burde bestemme seg for å gjøre en god tørn hver dag. Han mente at det var en lur måte å jobbe for fred på. Hvis alle i hele verden gjør minst én god gjerning for en annen person hver dag, blir det veldig bra! Det trenger forresten ikke være for noen du kjenner!

GJØR NOEN GLAD = DU BLIR GLAD

Se for deg at du går på fortauet bak en gutt som mister lommeboka si uten å merke det. Du plukker den opp, og løper etter gutten: – Hei, du mistet denne! sier du. Gutten snur seg og ser hva du har i hånda. Han blir veldig glad: – Tusen takk! svarer han.

Hva med deg – du kjenner deg kanskje også glad og stolt? Når vi gjør en god gjerning for andre, gjør vi nemlig noe godt og viktig for oss selv også!

SLIK TAR DU MERKET GOD TØRN

Vær til hjelp og glede for noen som trenger deg i én måned. For eksempel:

- hjelpe en som er gammel med å bære matvarer hjem fra butikken
- være en hemmelig venn for noen
- være med på Speideraksjonen
- rydde, male, bære ved, vaske og lignende hos noen som trenger det
- Fortell flokken om det du opplevde.
- Lag middag hjemme en dag.

OM FORDYPNINGSMERKER

Fordypningsmerkene er et av elementene i speiderprogrammet. Fordypningsmerkene er ikke noe speiderne må gjøre, men et tilbud til dem som ønsker flere utfordringer. Gjennom å ta merker, kan småspeiderne utvikle seg på områder de har spesiell interesse for eller som de vil lære mer om. Se speiderbasen.no for mer informasjon om fordypningsmerker for flokken (småspeidere).

TIL DEG SOM ER VOKSEN

S-10,
V-3, L-1

GSMERKET

FLERKULTURELL

Har du begynt å ta merker? Det er gøy! Det finnes mange forskjellige merker, et av dem heter Flerkulturell.

I vår store verden, men også i din lille verden, på stedet hvor du bor, finnes det forskjellige kulturer. Du har en norsk kultur, og kanskje du har en afghansk eller en engelsk eller en annen kultur også.

I Norge bor det mange mennesker som enten kommer fra et annet land, eller som har en eller to foreldre fra andre land. Du har nok hørt om krigen i Syria, eller krig i andre land. På grunn av krig, har Norge tatt imot mennesker fra mange andre kulturer. Kanskje du kjenner noen barn eller voksne som har flyktet til Norge, eller som har kommet hit av andre grunner? Da går det an å bli kjent med en annen kultur. Det kan være veldig gøy!

HVORFOR TA DETTE MERKET?

Det kan hende at du ikke har lagt så godt merke til andre kulturer rundt deg ennå. Derfor er det en god ide å ta dette merket. Da kan du bli kjent med flere kulturer enn din egen og prøve å forstå dem. Det kan få deg til å tenke på hvilke likheter og forskjeller det er mellom to kulturer, men at vi ikke trenger å være redde for forskjellene.

Speidere om dette merket: **– Det er et viktig tema, og merket gjør at det blir gøy å jobbe med det.**

SLIK TAR DU MERKET FLERKULTURELL

1. Delta på et flokkmøte hvor en person med annen kulturell bakgrunn enn norsk forteller om sitt hjemland.
2. Lag en ting som er spesiell for denne kulturen.
3. Finn ut hva som er likt og hva som er forskjellig mellom denne kulturen og den norske kulturen.

Fra speiderloven: «En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker».

HODEBRY & VITSER

TEKST: KIRVIL KIRVIL KAASA | FOTO: CF SALICATH

Her kan du teste deg selv på kryssord, gåter og Finn fem feil. Når oppgavene er løst, kan du sjekke om du har gjort det riktig på side 30.

KLARER DU Å FINNE LØSNINGSORDET?

Det er navnet på et land som ikke så mange norske speidere har vært i.

Plagg

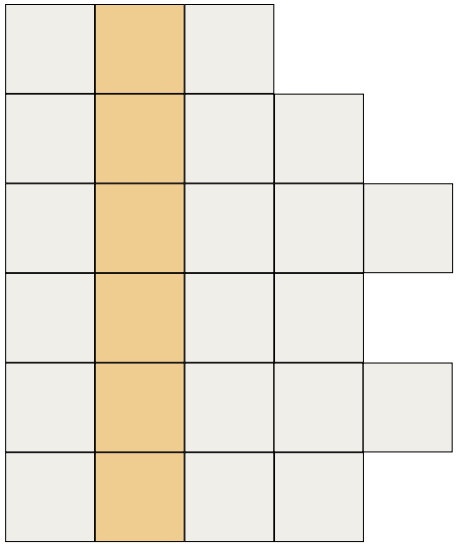
Fugl som er våken om natta

Til å steke i

Annet ord for godteri

Fantorangens bestevenn

På stranden

FINN FEM FEIL

Hvert år i juni er det NM i speiding. Da møtes speidere fra hele landet til leir og konkurranser, som patruljen Ugle fra Follebu. De to bildene er nesten like. Klarer du å finne fem ting som er litt annerledes på bildet til høyre?

MÅL:
K-4

– Mamma, mamma, vet du hvor mye ketsjup det er i en hel flaske? – Nei?
– Det vet jeg, det er ni ganger frem og tilbake over sofaen.

Naboen: – Er det din ball som er kommet inn i hagen min, Viktor?
Viktor: – Har den knust noe?
Naboen: – Nei.
Viktor: – Da er det min ball!

– Oliver, pass deg for stupet!
– Hvilket stuuuuup ...?

– Hver gang jeg gjør noe dumt, ler jeg av meg selv.
– Oi, så heldig du er, som har det moro hele tiden!

– Hvor kommer de sølete fotsporene fra, Emma?
– Aner ikke, de har fulgt etter meg siden jeg kom inn.

– Har du hørt hvordan det gikk med sauen som falt ned fra taket?
– Nei?
– Den ble lam!

GÅTER

Hva er verdens lengste ord?

Hvem sover alltid med skoene på?

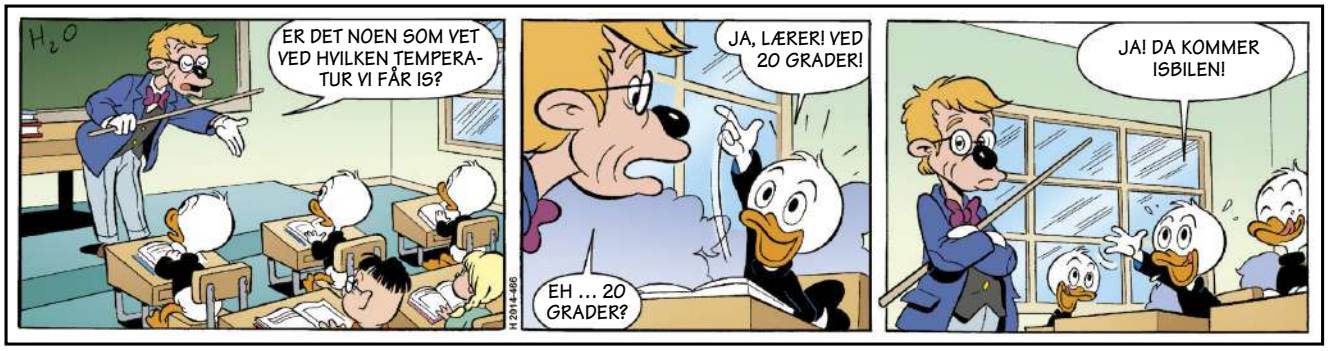
Fem barn gikk til skolen, og hadde bare én paraply. Hvorfor ble ingen av dem våte?

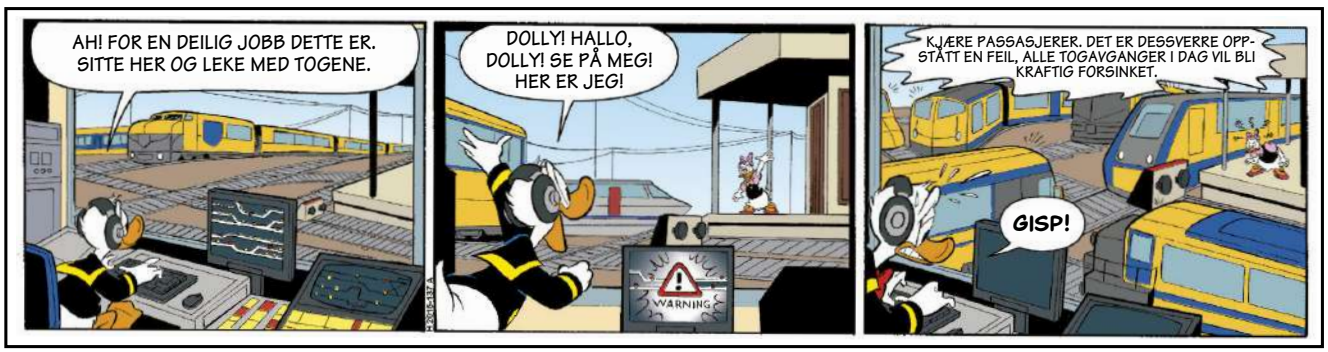
Hvorfor spiller ikke tusenbeinet fotball?

Når kan du bære vann i en sil?

TEGNESERIE

SPEIDERSEKKEN 40 LITER

699,–

SPEIDERPOSEN

1599,–

BAMSE-UNDERLAG

349,–

speider-sport

www.speidersport.no

Nettbutikken Speider-sport AS eies av Norges speiderforbund og alt overskudd går til mer speiding i Norge. I 2015 genererte vi 1,3 millioner kroner til Norges speiderforbund! Vi har gratis frakt over kr 1000 og er kjent for god service og svært rask levering.

Foto: Iver Gjendem / Speider-sport • Speidermodell: Sara Emelie Johnsen / Rælingen speiderforbund

NY! SPEIDERKOPPEN

99,–

PREMIEQUIZ

TEKST: KIRVIL KAASA

Martha Jørgensen Eide fra **Åkra** speidergruppe og **Ole Martin Hedenstad** fra **Tønsberg** speidergruppe vant hver sin «Ny vitenskap – JUNIOR»-bok i premiekonkurransen i Speideren nr. 4/2016. Neste gang kan det være du som er heldig, og som får Speider-lego eller en søt bevermaskot fra Speider-sport! Svarfrist: 30. april.

Hvorfor tok Synne og Sunniva med seg kosedyrene sine til biblioteket?

- ◯ Fordi de ville lese for dem.
- ◯ Fordi speiderne hadde bamsesykehus der og reparerte ødelagte kosedyr.
- ◯ Fordi det skulle være bamsefest med speiderne der.

Hva er god tørn?

- ◯ Det er å hjelpe andre.
- ◯ Det betyr det samme som «god tur!».
- ◯ Det er en slags speiderhilsen.

Hva slags fugl er det bilde av på flagget til Uganda?

- ◯ En stork.
- ◯ En struts.
- ◯ En trane.

Hva har Konrad Kvale, 12 år, gjort siden sommerferien i fjor?

- ◯ Han har begynt på speideren.
- ◯ Han har lært seg å sette opp telt alene.
- ◯ Han har sovet i telt hver eneste natt.

Vinn lego og kosedyr!

Hva vil Apri, som er 16 år, bli når han blir voksen?

- ◯ Lærer
- ◯ Fotballproff
- ◯ Prest

Hva skal vi samle inn penger til i Speideraksjonen?

- ◯ Mat til barn i Sudan.
- ◯ Hus til speiderne i Uganda.
- ◯ Skole til flyktninger i Uganda.

Hvor mange bestevenner mener Oline, ni år, fra Fossekallen speidergruppe at man kan ha?

- ◯ 100
- ◯ To
- ◯ En

MÅL: K-3

Navn: .....

Adresse: .....

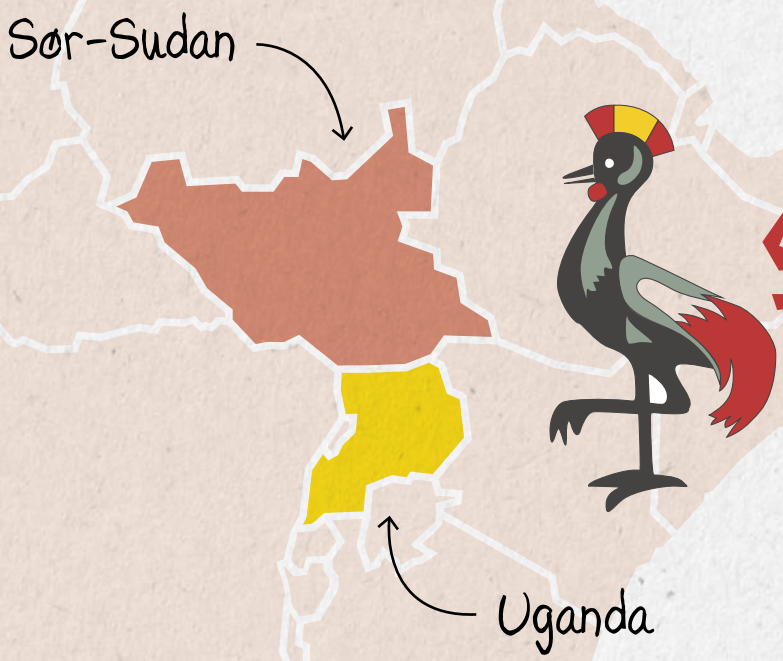
Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL

Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St.
Olavs plass, 0130 Oslo.
Merk konvolutten med
«Speideren»

SPEIDER-AKSJONEN 2017

Borgerkrigen i Sør-Sudan har drevet flere hundre tusen på flukt. Det går mest utover barn og ungdom. Gjennom Speideraksjonen 2017 i april samler speidere over hele Norge inn penger til utdanning for barn og unge fra Sør-Sudan.

Bli med på Speideraksjonen!

ALLTID BEREDT

NRC
FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

Les mer på de neste sidene. →

TEKST: KIRVIL KIRVIL KAASA | FOTO: SILJE KROKEN

OM UGANDA

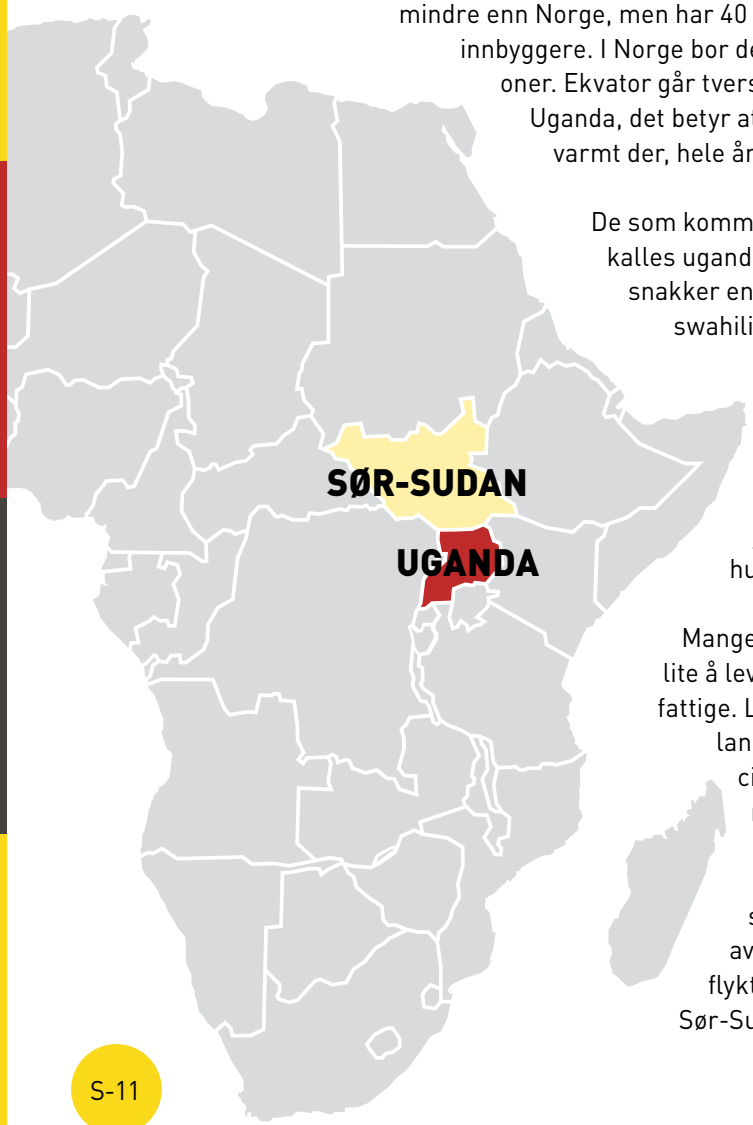
JAMBO

uttales [dja'mmbå] og betyr «Hei»

Uganda ligger omtrent midt i Afrika. Landet er mindre enn Norge, men har 40 millioner innbyggere. I Norge bor det fem millioner. Ekvator går tvers gjennom Uganda, det betyr at det er ganske varmt der, hele året.

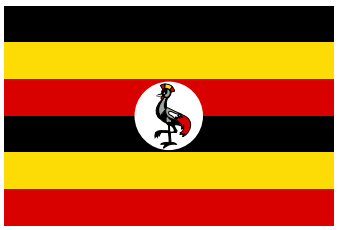
De som kommer fra Uganda kalles ugandere. Mange snakker engelsk og swahili. Du vet sikkert at hello er engelsk og betyr hei. På swahili sier man jambo eller hujambo.

Mange ugandere har lite å leve av, de er fattige. Likevel har landet tatt imot cirka 1,1 millioner flyktninger fra nabolandene sine. 750 000 av dem har flyktet fra Sør-Sudan.

S-11

Flagget til Uganda er rødt, gult og svart. I midten er det en fugl. Det er en gråkronetrane, som er Ugandas nasjonalsymbol. Ugandas fotballandslag kalles The Cranes, som betyr Tranene.

DERFOR FLYKTER DE FRA SØR-SUDAN

I Sør-Sudan er det borgerkrig. Vi kaller det borgerkrig når innbyggerne i et land kjemper mot hverandre. Sør-Sudan blir kalt verdens yngste land, for det er bare seks år siden det ble en uavhengig nasjon. Det skjedde i 2011, da det løsrev seg fra Sudan. Rundt en tredel av Sudans område ble til Sør-Sudan. Delingen av Sudan i to land skjedde etter en borgerkrig mellom myndighetene i nord og frigjøringsbevegelsen i sør.

NY NASJON OG NY KRIG

De ulike folkegruppene i sør var enige om at de ville være et eget land, men ellers var det mye de var uenige om. Da løsrivelsen fra Sudan var gjennomført, begynte noen i frigjøringsbevegelsen å krangle om hvem som skulle ha makten i Sør-Sudan. Frigjøringsbevegelsen ble delt i to, og det førte til starten på borgerkrigen i 2013.

KRIGEN FORTSETTER OG MENNESKENE FLYKTER

Allerede i løpet av få uker etter at krigen startet ble tusenvis av mennesker drept og hundretusenvis flyktet fra hjemmene sine. Krigen har også gjort at det er mangel på mat, slik at innbyggerne i Sør-Sudan sulter. Krigen er en vanskelig konflikt, og selv om det er gjort flere forsøk på å skape fred, og en avtale om fred til og med er undertegnet, fortsetter krigen. Menneskene i Sør-Sudan flykter for livet, og hver dag rømmer flere tusen over grensen til Uganda. De aner ikke når de kan reise hjem igjen.

SKOLE FOR BARN I KRIGSOMRÅDER

Skole til barn på flukt fra krig er noe av det viktigste Flyktninghjelpen jobber med. Hvert år sørger Flyktninghjelpen for skoletilbud til 250 000 barn i områder med krig og uro. De har som mål å sikre et skoletilbud for 1 million barn hvert år innen utgangen av 2017. Å gå på skole betyr mye for flyktningbarnas utvikling. På skolen kan de bearbeide vonde opplevelser, og få en slags normal hverdag på et sted som kjennes trygt og godt. Skole og utdanning er også viktig for å bygge opp igjen landet når det blir fred. Flyktninghjelpen gir flyktningbarn mulighet til å ta igjen tapt skolegang. De jobber også for at både jenter og gutter skal ha like muligheter til å lykkes, det er ingen selvfølge i alle land!

HVA GJØR FLYKTNINGHJELPEN I UGANDA?

Uganda er det landet i Afrika som tar imot flest flyktninger. Nesten alle som kommer fra Sør-Sudan er kvinner, barn og ungdommer.

I Uganda sørger Flyktninghjelpen for rent vann, utdanning og matsikkerhet for mennesker på flukt. Det betyr blant annet:

› å bidra til å bygge nye klasserom, bibliotek, kontorer og toaletter på skolene
› å skaffe pulter, stoler og tavler
› å sørge for rent drikkevann på skolene
› å bygge boliger for lærere
› å holde kurs for lærere
› å sørge for skole og yrkesopplæring for barn og unge som ikke har noe skoletilbud.

Flyktninghjelpen har jobbet i Uganda siden 1997.

SPEIDERAKSJONEN 2017

TEKST OG FOTO: SILJE KROKEN

– JEG HAR SETT AT DET NYTTER!

Silje Kroken er feltreporter for Speideraksjonen. Her forteller hun om hvordan det var å møte flyktningene og Flyktninghjelpens flinke folk i Uganda.

Jeg heter Silje og er 20 år. Jeg er troppsleder i 1. Bekkelaget speidergruppe i Oslo, og har vært speider siden jeg var ni år. I januar fikk jeg dra til Uganda for å se hva Flyktninghjelpen gjør for barn og ungdommer som har flyktet fra alt de har i hjemlandet Sør-Sudan. Det ble en tur jeg aldri vil glemme.

LATTER OG GRÅT

Barna jeg møtte der var som barn her i Norge. De lo og lekte, de sang og spilte fotball. Men når jeg satte meg ned alene sammen med dem, så jeg at de var triste. Da jeg spurte hvordan livet deres hadde vært før de flyktet til Uganda, begynte mange av dem å gråte. Noen svarte «Jeg savner mamma.» Et av barna jeg møtte, var en gutt som ikke klarte å smile. Han var nesten som et tomt skall, uten glede.

Veldig mange har flyktet fra Sør-Sudan til Uganda. Nesten alle er kvinner, barn og ungdommer. De flykter fra borgerkrigen. Krigen og flukten har gjort at mange ikke har noen ordentlig barndom, med lek og skole. Mange må passe på de yngre søsknene sine, skaffe mat og trøste dem når de er redde. Ofte er foreldrene igjen i Sør-Sudan. Barna er redde selv, og triste.

Chandia er 16 år. Hun var bare 14 da hun flyktet sammen med de to småbrødrene sine. Nå bor hun i Uganda og går på Flyktninghjelpens skole. Hun vil bli advokat.

Speider Silje Kroken (til høyre) sammen med Veronica Pedersen fra Flyktninghjelpen i Norge og Glory Angeyo fra Flyktninghjelpen i Uganda.

Når jeg tenker på barna og ungdommene jeg møtte, føles det som en fjern drøm. Men jeg må minne meg selv og dere på at dette er på ekte. Barna og ungdommene trenger vår hjelp!

EN VEI UT AV FATTIGDOMMEN

Noe av det viktigste Flyktninghjelpen gjør for barn og ungdommer på flukt fra krig, er å passe på at de får gå på skole og lære noe de trenger for å klare seg i livet. I Uganda driver Flyktninghjelpen skoler for barn og unge som ikke har fått gått på skole før, eller som har måttet slutte på skolen i Sør-Sudan.

På skolen i Uganda får de et trygt sted å være, de har voksne som bryr seg og de får et håp om en lysere fremtid.

SPEIDING FOR BARN PÅ FLUKT

I Uganda har det vært speidere i over 100 år. Speiderne i Uganda hjelper mennesker som ikke har det bra. Flyktninghjelpen har begynt å se på om speideren kan være et fritidstilbud til barn og unge som går på skolene som Flyktninghjelpen driver! Speideren kan være veldig bra for barn som har sett og opplevd forferdelige ting.

En ting er har vi felles – enten vi er speidere i Uganda eller i Norge. Vi er opptatt av å hjelpe andre, som vi sier i speiderløftet.

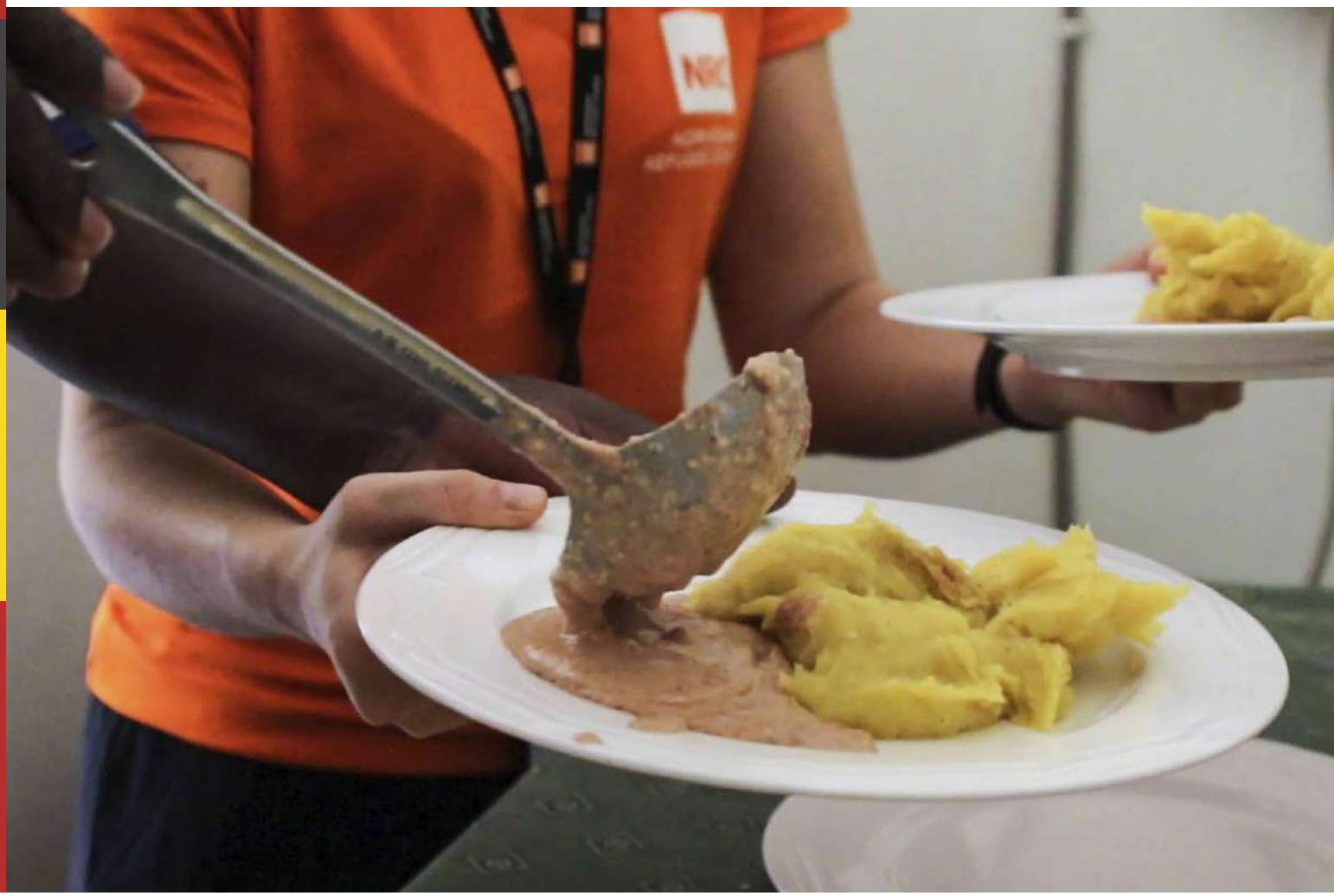
God speideraksjon!

TEKST: SILJE KROKEN | FOTO: SILJE KROKEN OG OPPLYSNINGSKONTORET FOR FRUKT OG GRØNT - FRUKT.NO

S-7,
K-6

MATOOKE
NAM, NAM

Da Silje var i Uganda, fikk hun en dag servert matooke, en vanlig rett i Nord-Uganda. Den ble laget av grønne kokebananer. Her er oppskriften!

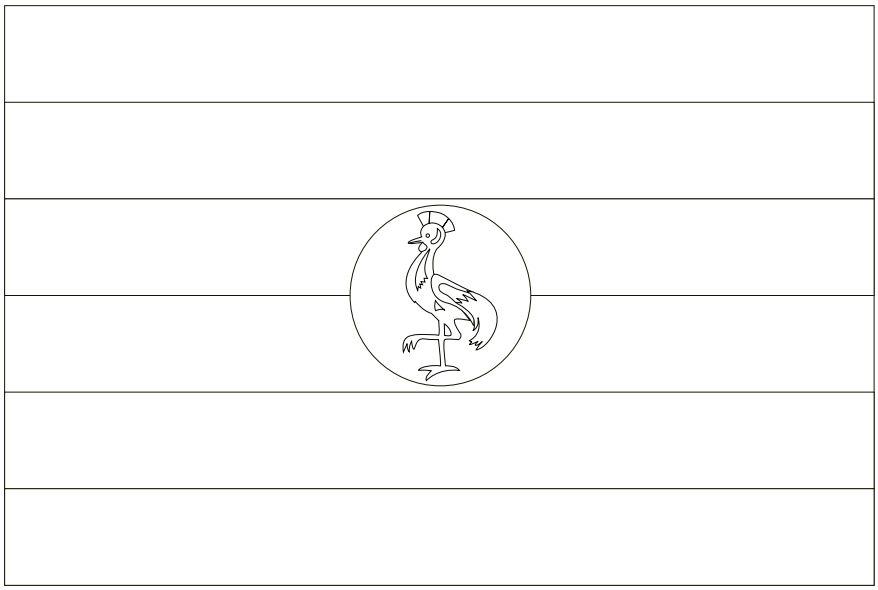

FARGELEGG FUGLEN OG FLAGGET!

Her ser du flagget til Uganda, det likner kanskje litt på flagget til Tyskland? Det er i alle fall de samme fargene, men så har Ugandas flagg en flott fugl i midten. Det er en gråkronetrane, og den er Ugandas nasjonalsymbol.

Fuglen på flagget skal være grå, sort, hvit, rød og gul. Finner du ut hvilken farge som skal være hvor?

Kanskje du har sett ekte gråkronetraner i en dyrepark? De er lette å kjenne igjen på den flotte kronen på hodet! Se bildet på side 30

Hvilke farge skal hvor?

Akkurat som i Norge, spiser man mye forskjellig i Uganda, men de bruker ofte matvarer som ikke er så vanlige her. I matooke skal det være kokebananer. De er grønne og ganske annerledes enn de bananene vi er vant til. De kalles også matooke, og du kan kanskje få tak i dem i en grønnsaksbutikk eller en stor matbutikk.

I Uganda er de nøye med å utnytte alt av matvarene. Så lite som mulig mat blir kastet. Det er veldig lurt!

TIL FEM–SEKS SPEIDERE:

Ingredienser:

› 4 kokebananer (kan kjøpes i grønnsaksbutikker)
› 500 g usaltede peanøtter (må som oftest kjøpes med skall)
› 2 store tomater
› 1 løk

Slik gjør du:

1. Skrell kokebananene med en kniv.
2. Ha dem i en kjele sammen med 3 dl vann og kok opp. La dem koke på middels varme til de er myke. Mos bananene og vannet til en mos eller grøt. Rør godt og sett til side.

OM KOKEBANANER

Kokebananen er mindre søt enn den vanlige bananen, grønn, og må skrelles med kniv. Den er faktisk den mest spiste banantypen i verden! I mange land er den blant de viktigste matvarene. Den tilberedes omtrent som poteter, og akkurat som dem, må kokebananer stekes eller kokes før du kan spise dem. Smaken av kokebananer kan også minne om potet.

3. Finhakk friske tomater.
4. Hakk løken grovt og stek den i stekepanne i ca. 5 minutter på middels varme til den er blank og gyllen. Bland sammen løk og tomater.
5. Finhakk peanøttene og ha dem i en kjele. Hell i 1,5 dl vann og rør godt. La det småkoke på middels varme i ca. 30 minutter.
6. Hell tomatene og løken i peanøttgrøten. Bland sammen til en tykk saus, smak til med valgfritt krydder.
7. Server bananmosen sammen med peanøttsausen. God appetitt!

Siljes tips er at matooke er godt, men at den smaker aller best når den er lagd utendørs på primus. Kanskje dere kan gjøre det på et speidermøte?

Matooke kan også serveres som tilbehør til kjøttretter.

Lykke til!

TEKST OG FOTO: SILJE KROKEN

OM FRITID

Fire ungdommer fra Sør-Sudan forteller hva de liker å gjøre når de ikke er på skolen:

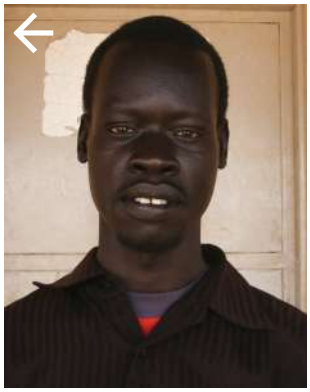

MUSA (17):
– Jeg liker å plante. Det er en ugandisk tradisjon. Det beste er å sette søtpoteter. Når jeg blir voksen, blir det bare en hobby, for jeg drømmer om å bli lege.

STELLA (14):
– Jeg liker å øve på det jeg har lært på skolen sammen med vennene mine. Jeg liker å jobbe hardt for å bli det jeg drømmer om, nemlig sykepleier. Det vil jeg bli så jeg kan hjelpe folket mitt med å overleve.

RENG (19):
– Jeg liker å være sammen med sønnen min. Han er fire måneder gammel. Jeg må gå på skolen, så han får et annet liv enn det jeg hadde.

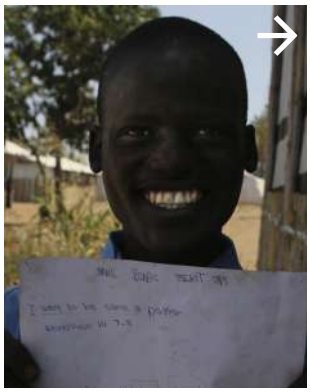

JUA GRACE (18):
– Det beste jeg vet er å bruke tiden på, er å bygge et fint hus som mamma kan bo i.

G FREMTID

Ungdommene Silje møtte har ganske nylig kommet til Uganda. Alle har drømmer om framtiden:

ISAAC (16):
– Jeg vil bli prest! Jeg ønsker å skape glede, og gi tro og håp til folket.

GRACE (18):
– Jeg vil bli sykepleier. Drømmen min er å hjelpe folket mitt hvis de er syke. Jeg liker naturfag og matte best på skolen.

MONDAY (18):
– Jeg vil jobbe på kontor i helsedepartementet og gjøre en forskjell for andre!

APRI (16):
– Jeg vil bli profesjonell fotballspiller. Jeg trener hver dag etter skolen. Jeg vil ikke bli gammel fort, og det er en bra måte å holde seg aktiv på. Jeg vil bli kjent og bruke stemmen min til å snakke om ting jeg synes er viktige.

GRÅKRONETRANE

KJENNER DU DEN IGJEN FRA UGANDA SITT FLAGG?

FOTO: LTSHEARS

LØSNING PÅ KRYSSORD

L	U	E		
U	G	L	E	
P	A	N	N	E
S	N	O	P	
E	D	D	I	E
S	A	N	D	

LØSNING PÅ FINN FEM FEIL

SVAR PÅ GÅTENE

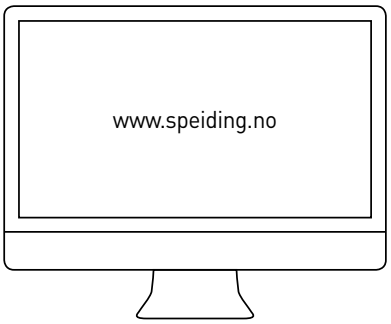
1. Smile (det er en hel mil mellom «s» og «e»).
2. Hesten
3. Det regnet ikke!
4. Før det har fått på seg fotballskoene, er kampen over.
5. Når det har frosset til is.

FORELDREINFORMASJON

NY I SPEIDEREN?
Er barnet ditt ny i speideren, og du er usikker på hva som trengs av utstyr? Snakk med lederen i den lokale speidergruppa di. Han/hun vil vite hva som kreves av utstyr der dere bor.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK
Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Den finner du på Internett, på www.speider-sport.no. Her finner du alt av speiderklær og utstyr, blant annet speiderdrakten.

SPEIDERNE ER PÅ NETT
Norges speiderforbunds nettside er www.speiding.no. Her finner du blant annet kontaktinformasjon til forbundskontoret og informasjon om medlemskap og forsikringer. Følg oss gjerne også på Facebook: www.facebook.com/speiderforbund

Mange grupper har også egne nettsider, spør lederen i speidergruppa di!

MEDLEMSINFORMASJON

Som medlem i Norges speiderforbund har du bestemte rettigheter, muligheter og plikter. På denne siden har vi samlet en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap.

MEDLEMSFORDELER
- Mange nye venner
- Unik praktisk kunnskap
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Mange flotte opplevelser på møter og turer
- Medlemsbladet Speideren for din aldersgruppe tre-fire ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderbåter
- Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund

MEDLEMSKONTINGENT
Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengig av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på denne støtten er avhengig av hvor mange registrerte medlemmer Norges speiderforbund har, det vil si medlemmer som har betalt medlemskontingenten. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelsen. Alle speidere får medlemskort. For at medlemskortet skal bli gyldig må du huske å krysse av for «Kvittering tilbake» eller «Oblat for medlemskort» ved betaling over Brevgiro eller via Nettbank. Du får da tilsendt en oblat fra banken som skal festes på medlemskortet. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og med riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT
Alle medlemmer har et seks-sifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen, medlemskortet og sammen med adressen på baksiden av Speideren. Nummeret skal blant annet oppgis ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren må du si i fra til din lokale leder og/eller sende en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

NORGES SPEIDERFORBUND

Besøksadresse:
St. Olavs gate 25, 0166 Oslo

Postadresse:
Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30 • E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

Silje Kroken har vært på reise i Uganda, og selv sett at Flyktninghjelpens arbeid nytter.

Lag Matooke, nam, nam, mat fra Uganda

Flyktninghjelpen gir nytt håp og skole-gang til barn og unge